

Dersom teknologi er svaret på kognitiv svikt – hva var da spørsmålet?

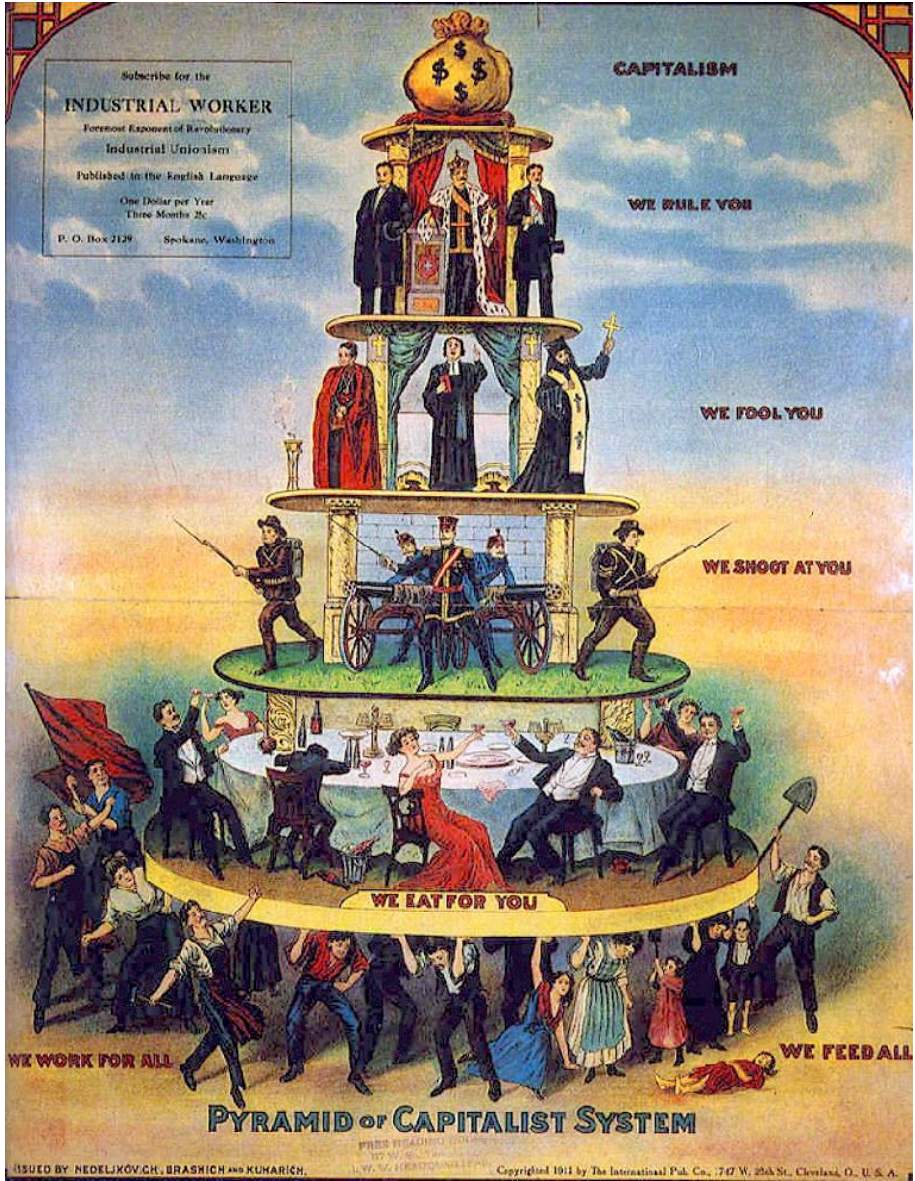
Professor Tobba Therkildsen Sudmann

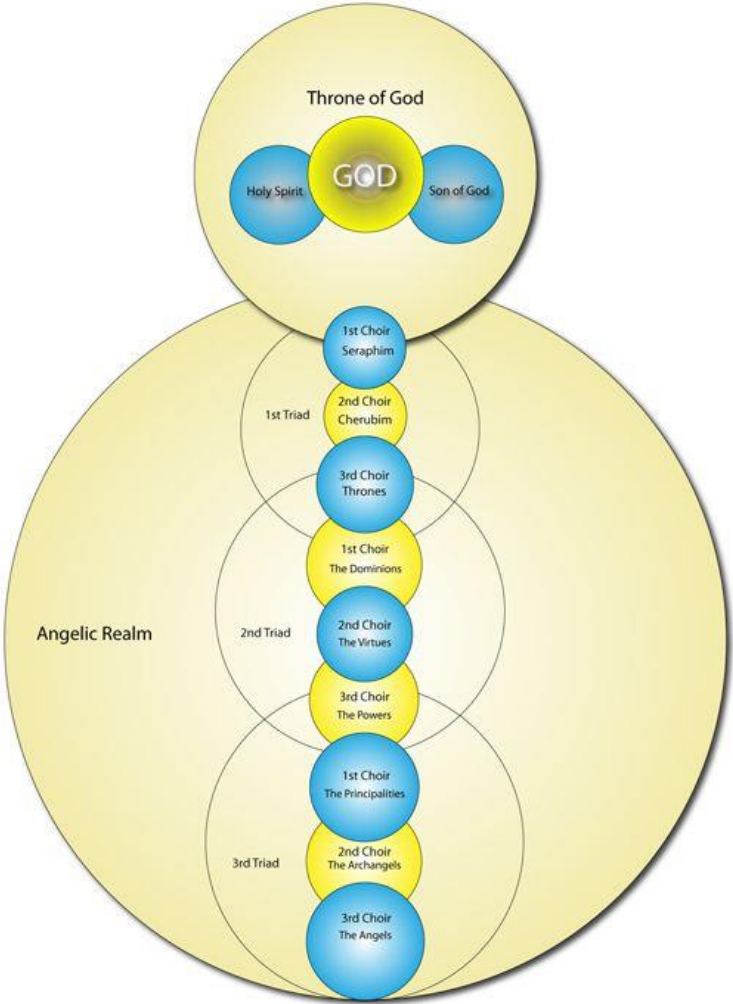
Høgskulen
på Vestlandet

Senter for
omsorgsforskning
• vest

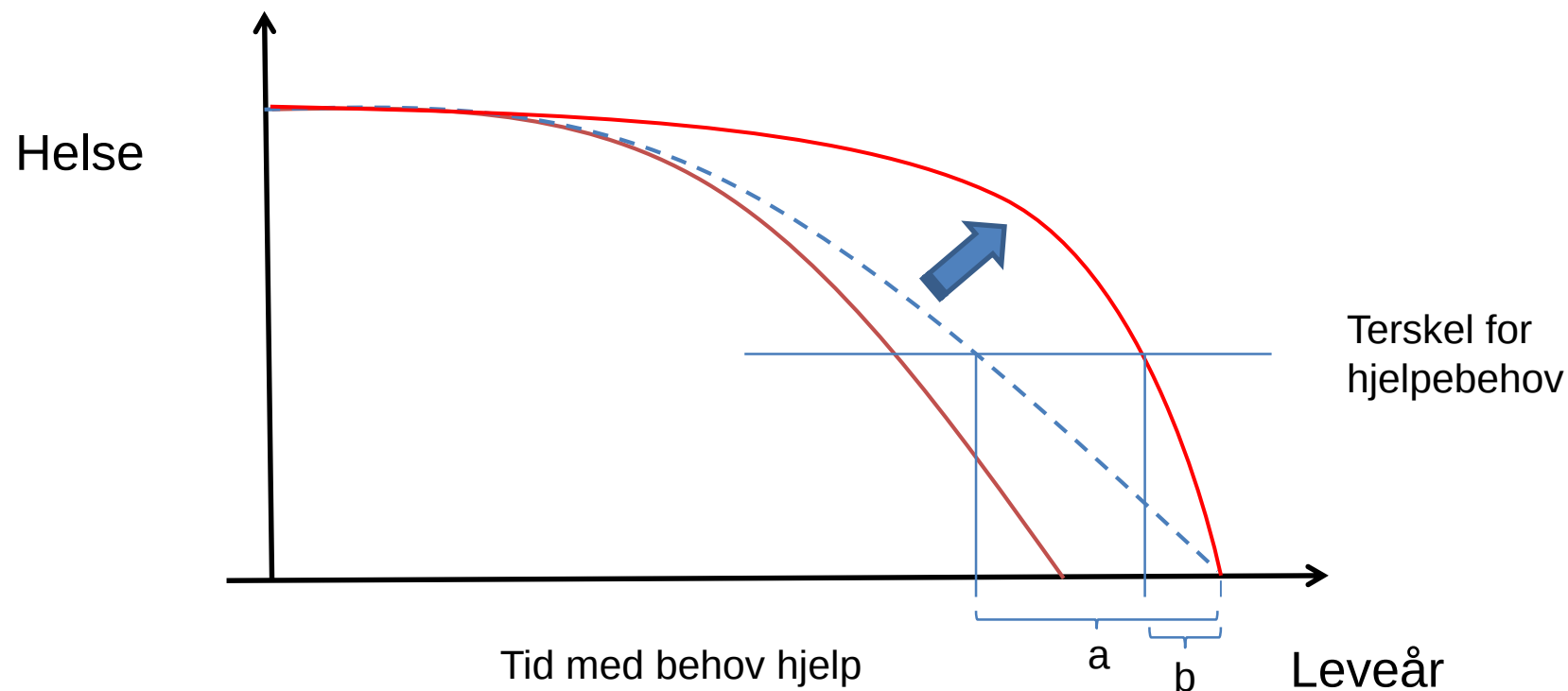

The Celestial Hierarchy of Angels The Nine Choirs

- Hirarkier
- Sosial lagdeling
- Tegn vi gir og tegn vi avgir
- Sosial orden og rydding
- Dirt is matter out of place
- Tabuer
- De urørlige
- De hellige
- De “skitne”

År til livet - eller liv til åra?

Mykje tyder på at vi alt lever lenger utan hjelpebehov (tredje alder). Eldrebølga kjem, men ikkje ei tilsvarande bølge med auka behov for helsetenester.

Spijker J, MacInnes J. Population ageing: the timebomb that isn't? [BMJ 2013 2013-11-12 23:30:47;347](https://doi.org/10.1136/bmj.2013.11.12.23.30.47.347)

Om teknologi er et svar ...

Teknologi – hva er så det?

Rutiner, prosedyrer, materialitet,
artefakter

Duppeditter/ting og tang

Hvilke problemer kan kognitiv svikt medføre?

Organisering

Gjenkalling

Planlegging

Igangsetting

Holde ut

Passivitet

Hvordan møtes personer med demens og kognitiv svikt?

Fordommer

Lave forventninger

Tabu

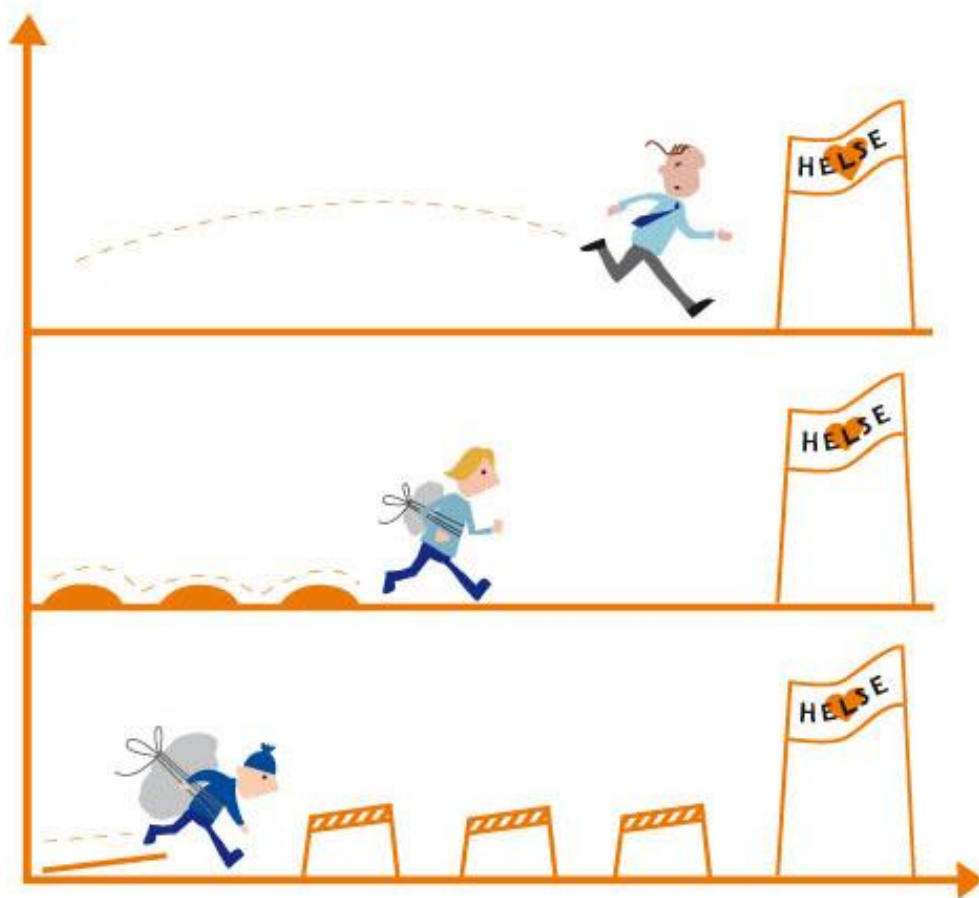
Skampåføring

Barnsliggjøring

Overstyring

Dårlig behandling

Hva er helse?

Sosial- og helsedirektoratets strategi mot sosial ulikhet i helse

Gradientutfordringen

Det finnes omfattende dokumentasjon på at det eksisterer betydelige sosiale ulikheter i helse i Norge som danner mønster av en gradient gjennom hele befolkningen.

Sosiale gradienter og ikke-smittsomme sykdommer

Hjerte-kar sykdommer

KOLS

Diabetes

Depresjoner

Kreft

Demens

Forskjell i leveår

Øst-Vest

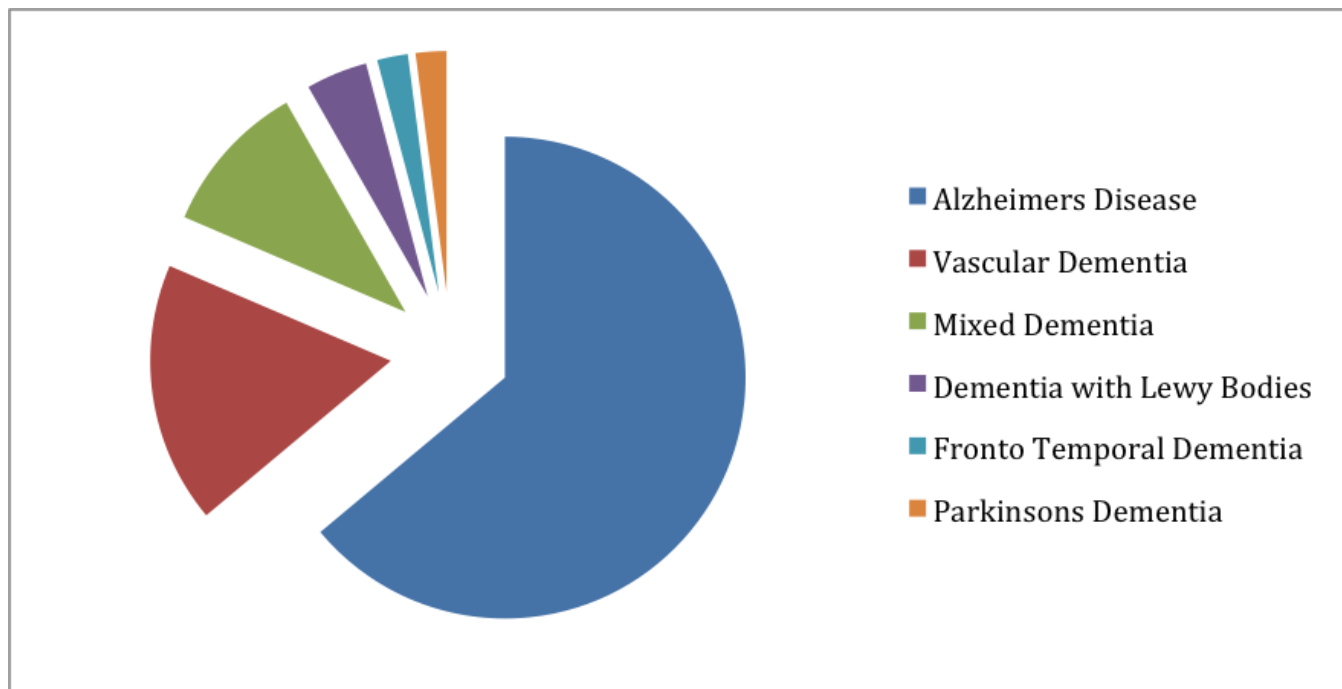
Nord-Sør

Utdanning

Inntekt

Bolig

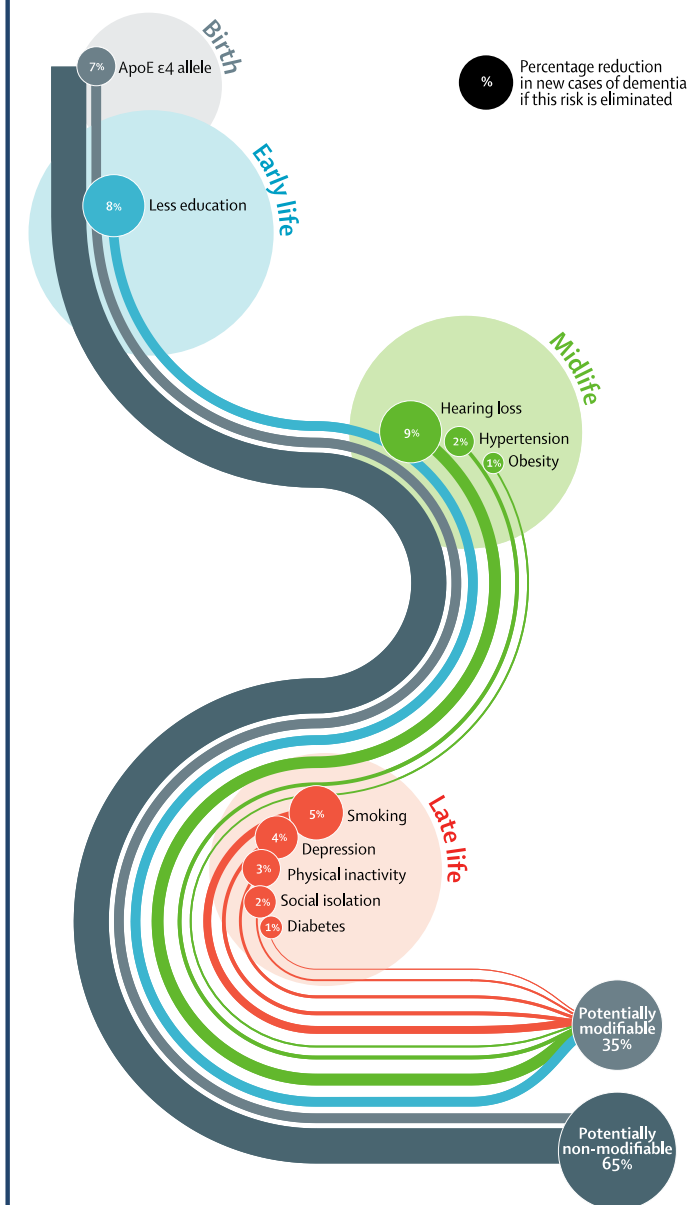
Levevaner

Livingston, Gill, Sommerlad, Andrew, Orgeta, Vasiliki, Costafreda, Sergi G, Huntley, Jonathan, Ames, David, . . . Cohen-Mansfield, Jiska. (2017). Dementia prevention, intervention, and care. *The Lancet*. doi:[http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(17\)31363-6](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(17)31363-6)

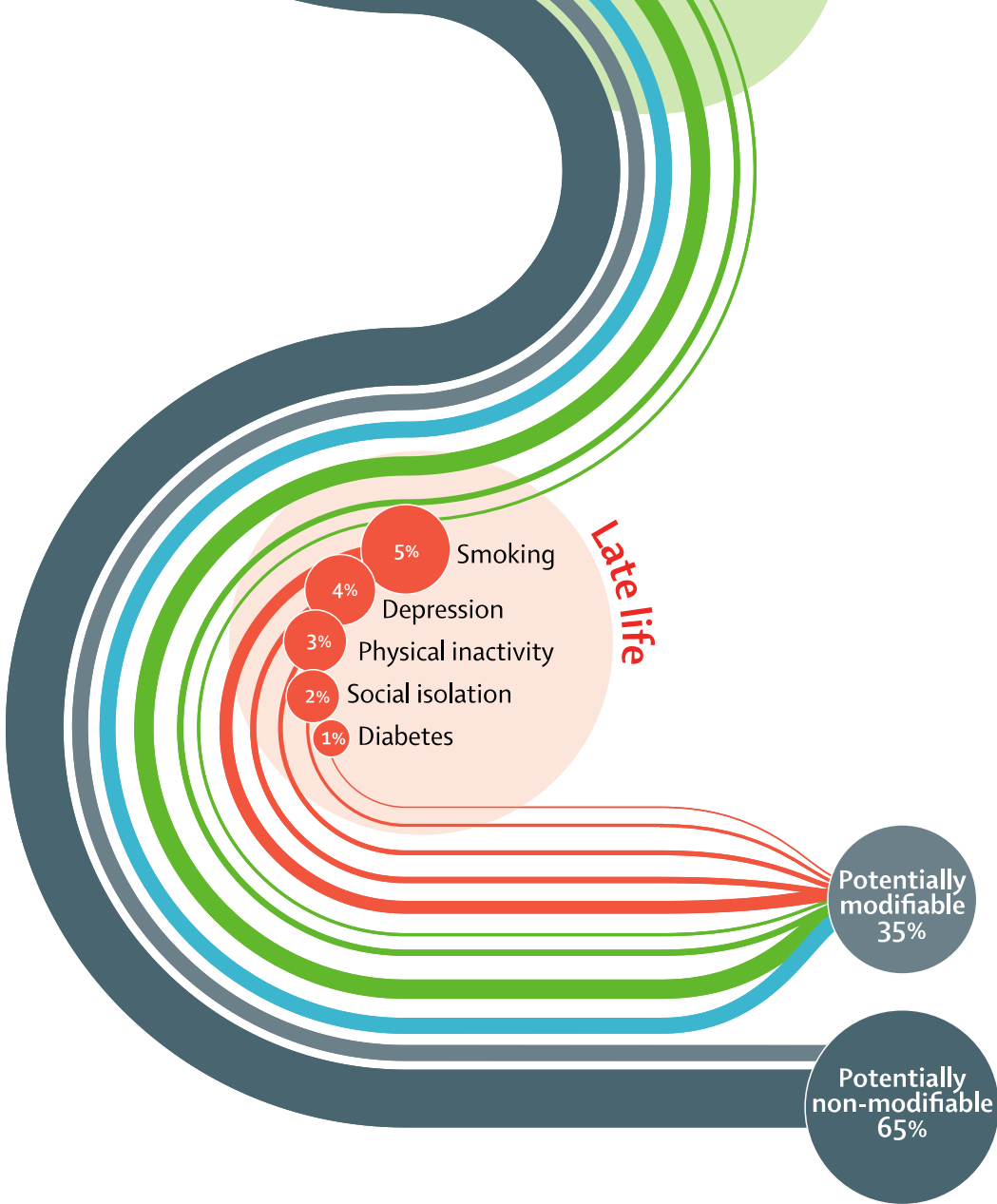
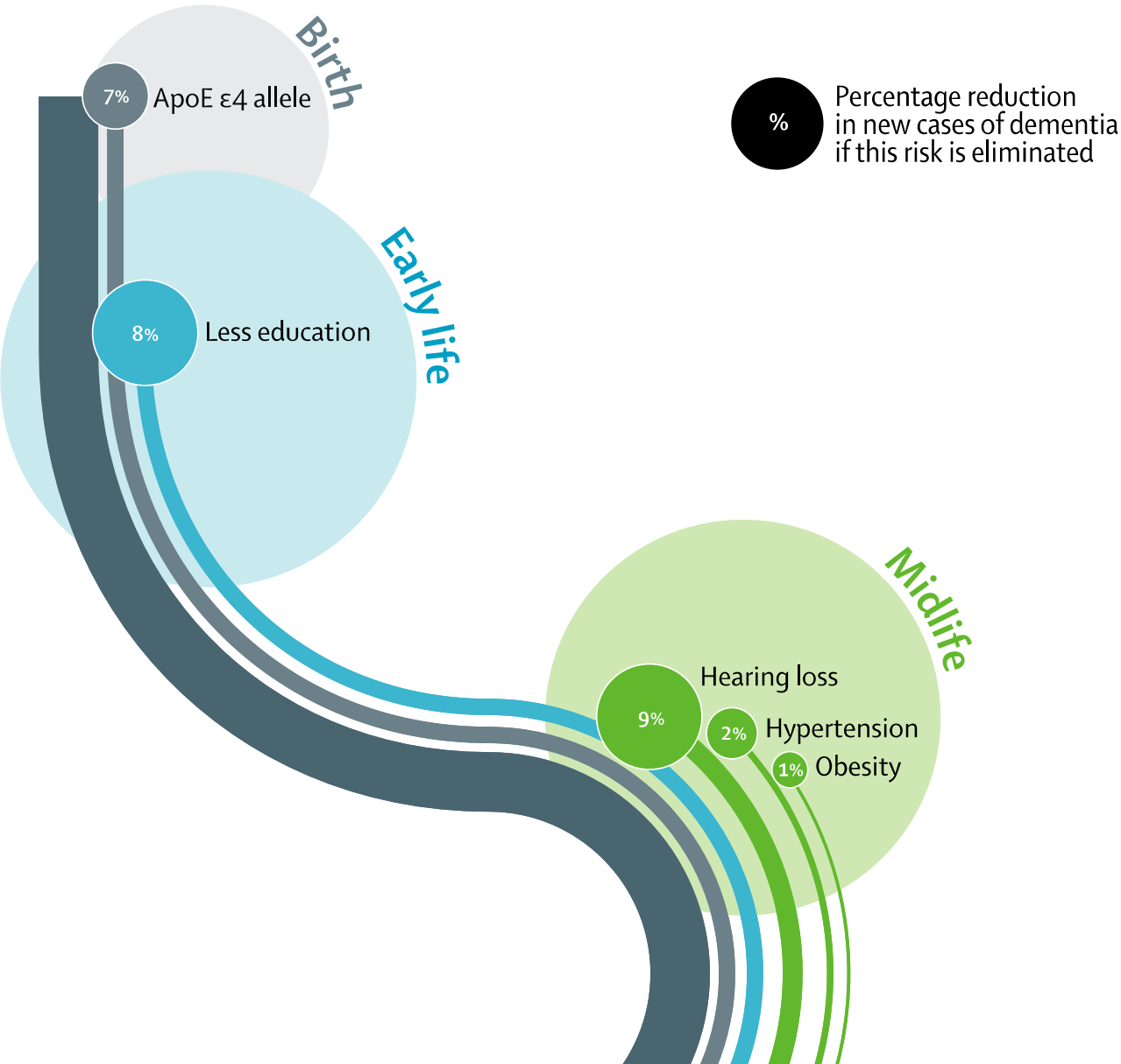
Risk factors for dementia

The Lancet Commission presents a new life-course model showing potentially modifiable, and non-modifiable, risk factors for dementia.

Risk factors for dementia

The Lancet Commission presents a new life-course model showing potentially modifiable, and non-modifiable, risk factors for dementia.

Teknologisk støtte for “modifiable factors”

Hørsel- syn

Høyt blodtrykk

Overvekt - kosthold

Alkohol

Tobakk

Fysisk aktivitet

Sosial aktivitet

Mental helse

Hva kan vi gjøre noe med?

Blir man mindre ensom om man har demens?

Blir man flinkere med duppeditter om man har demens?

Han man mindre behov for sosial kontakt og fysisk berøring om man har demens?

Får lettere kontakt med konkreter enn levende vesener når man har demens?

Teknologi – rutiner, prosedyrer, materialitet

Kognitiv svikt pga hjernesykdom

Parkinson sykdom

Multippel sklerose

Hjerneslag

Kreft

Hjernehinnebetennelse

Hodeskader – hjernerystelser

Boksing

Selvskading

Rusrelaterte senskader

Kognitiv svikt av andre årsaker

Underernæring

Feilernæring

Overmedisinering

Bivirkninger av medisiner

Depresjon

Alkohol

Søvnmangel

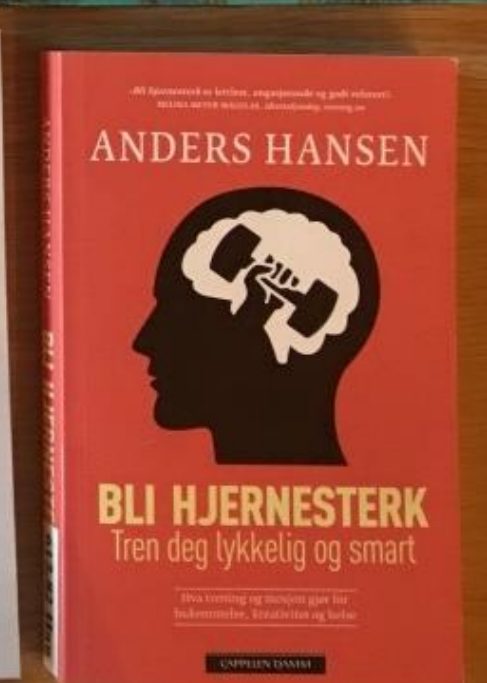
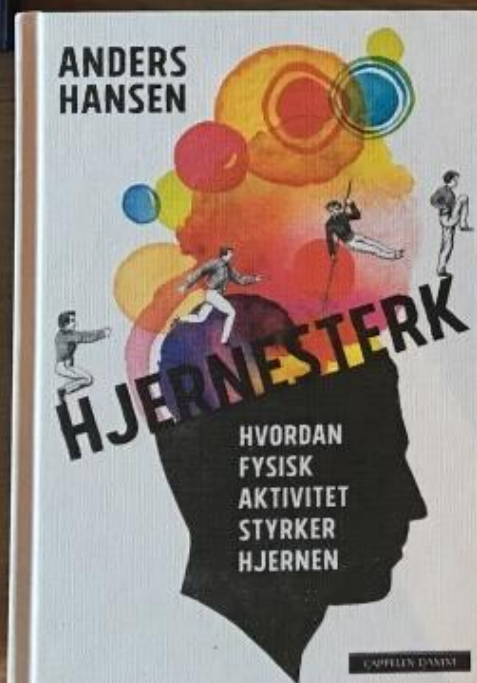
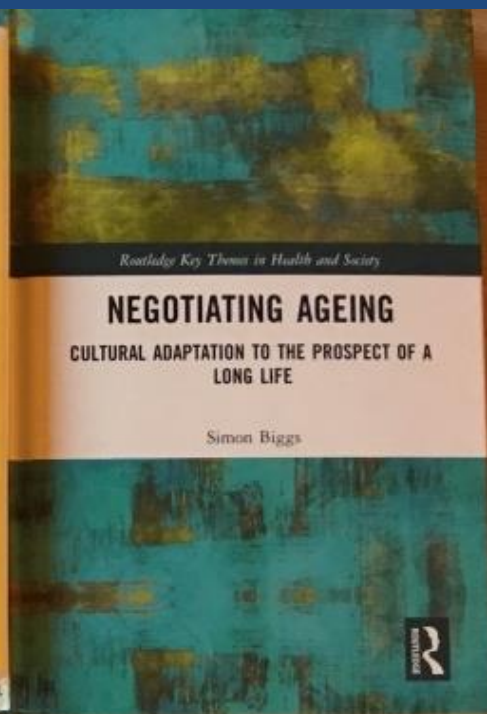
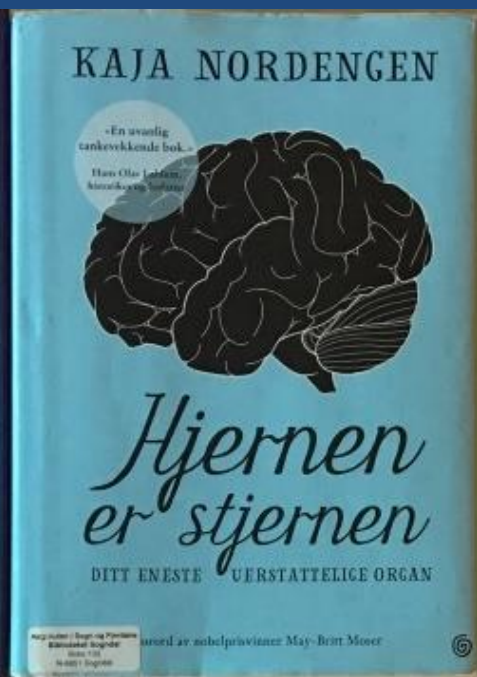
Sorg

Bivirkninger av kjemoterapi

Traumer

Ensomhet

Dårlig hørsel/syn

Dersom teknologi er svaret på kognitiv svikt – hva var da spørsmålet?

Hvordan kan teknologi støtte enkeltpersoner eller familier slik at de kan leve livet slik de ønsker?

*Mii lea
dehálaš
dutnje?*

Da må vi spørre:

Hva er viktig for deg?

*Hva er
viktig
for **deg?***

*Kva er
viktig
for **deg?***

HUKOMMELSESVANSKER?

SØKER DELTAKERE:

Vi søker deltakere til et forskningsprosjekt ved Haukeland universitetssykehus.

Vi ser etter deltakere som opplever problemer med hukommelsen. Dette kan være personer både med og uten en diagnose.

DIAGNOSE:

Vi ønsker deltakere som har følgende diagnoser:

- ✚ Alzheimer
- ✚ Mild kognitiv svikt
- ✚ Subjektiv kognitiv svikt

UTEN DIAGNOSE:

Vi vurderer om du er en aktuell kandidat for prosjektet ved å utføre en screeningtest av hukommelsesvansker.

KONTAKT:

For mer informasjon og påmelding, ring:

46 88 46 92

Deltakelse innebærer:

- ✓ Alle deltakerne vil ta magnetisk resonans (MR), nevropsykologiske- og fysiske tester.
- ✓ Deltakere vil bli tilfeldig inndelt i 3 grupper: musikk, trening eller kontrollgruppe.
- ✓ Vi tilbyr 40 gratis økter av musikkterapi eller treningsterapi over en periode på 12 måneder
- ✓ Terapien gis av musikkterapeuter og fysioterapeuter

- ✓ Hjernen er plastisk
- ✓ Musikk – rytme, lyd, sanselighet, samarbeid, fellesskap, læring
- ✓ Trening – rytme, lyd, sanselighet, samarbeid, fellesskap, læring

Prosjektet er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Bergen kommune og Høgskulen på Vestlandet.

ALMUTH

tsu@hvl.no

Takk for oppmerksomheten!
tsu@hvl.no